

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Tutkimus- ja innovaationeuvosto
Forsknings- och innovationsrådet

Muistio

Sihteeristön tarkastamaton
yhteenvedo kokouksesta

Tutkimus- ja innovaationeuvoston sekä parlamentaarisen TKI-seurantaryhmän yhteiskokous

Aika: Torstai 6.3.2025 klo 10–11.30

Paikka: Eduskunta, Pikkuparlamentti, Suuren valiokunnan kokoushuone

Osanottajat

Tutkimus- ja innovaationeuvoston ministerijäsenet

tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Leena Talvitie, neuvoston 1. varapuheenjohtaja, kokouksen
puheenjohtaja

elinkeinoministeri Wille Rydman

maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah

Tutkimus- ja innovaationeuvoston asiantuntijajäsenet

akateemikko, professori Markku Kulmala, Helsingin yliopisto

rehtori Sari Lindblom, Helsingin yliopisto, neuvoston 2. varapuheenjohtaja

founder, managing partner Inka Mero, Voima Ventures

rehtori Vesa Taatila, Turun ammattikorkeakoulu

toimitusjohtaja Kai Öistämö, Vaisala, neuvoston 3. varapuheenjohtaja

Tutkimus- ja innovaationeuvoston pysyvät asiantuntijat

ylivohtaja Sirkku Linna, opetus- ja kulttuuriministeriö

osastopäällikkö Juhapekka Ristola, työ- ja elinkeinoministeriö

pääjohtaja Paula Eerola, Suomen Akatemia

pääjohtaja Lassi Noponen, Business Finland

Parlamentaarisen TKI-seurantaryhmän jäsenet

kansanedustaja Henrik Vuornos, Kokoomuksen eduskuntaryhmä, seurantaryhmän puheenjohtaja

kansanedustaja Juha Mäenpää, Perussuomalaisten eduskuntaryhmä, seurantaryhmän

varapuheenjohtaja

kansanedustaja Matias Mäkynen, Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä

kansanedustaja Hanna Kosonen, Keskustan eduskuntaryhmä

kansanedustaja Saara Hyrkkö, Vihreä eduskuntaryhmä

kansanedustaja Jessi Jokelainen, Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä (kansanedustaja Veronika
Honkasalon sijaan)

Parlamentaarisen TKI-seurantaryhmän pysyvät asiantuntijat

johtaja Erja Heikkinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
teollisuusneuvos Maija Lönnqvist, työ- ja elinkeinoministeriö
budjettineuvos Sanna Nieminen, valtiovarainministeriö (talouspolitiikan koordinaattori, ylijohtaja Lauri Kajanojan varajäsenenä)

Muut osanottajat

Valtiosihteeri Risto Artjoki, valtioneuvoston kanslia
Erityisavustaja Lars Aikala, työ- ja elinkeinoministeriö
Erityisavustaja Teemu Hartikainen, työ- ja elinkeinoministeriö
Erityisavustaja Emmi Venäläinen, opetus- ja kulttuuriministeriö

Tutkimus- ja innovaationeuvoston sihteeristö

pääsihteeri Johanna Moisio, valtioneuvoston kanslia
johtava asiantuntija Jussi Alho, opetus- ja kulttuuriministeriö
johtava asiantuntija Harri Lämsipuro, työ- ja elinkeinoministeriö
johtava asiantuntija Antti Pelkonen, valtioneuvoston kanslia

Tilaisuuden tausta-aineisto (liite 1) oli toimitettu osallistujille 27.2.2025.

Keskustelu TKI-politiikan ja -toiminnan strategisista valinnoista

Puheenjohtajana toiminut ministeri Talvitie avasi kokouksen klo 10.05. Puheenjohtaja totesi neuvoston ja parlamentaarisen seurantaryhmän yhteiskokouksen olevan historiallinen. Hän korosti avauspuheenvuorossaan parlamentaarisen työn, TKI-järjestelmän ja yhteiskunnan uudistamisen, viennin ja talouskasvun sekä kansallisen ja kansainvälisen TKI-yhteistyön merkitystä. TKI-politiikan ja -toiminnan strategisten valintojen hän totesi luovan hyvinvointia. Parlamentaarisesti on linjattu, että valintoja tunnistettaessa noudatetaan toimiala- ja teknologianeutraaliutta. Voittajia tai yksityiskohtaisesti tiettyjä teknologioita tai toimialoja ei valita. Suuntaamisessa on otettava huomioon vahvuudet ja yhteiskunnalliset tavoitteet. Puheenjohtaja painotti parlamentaarisen työn arvoa myös jatkossa.

Pääsihteeri Moisio esitteli TKI-politiikan ja -toiminnan strategiset valintojen taustaa, valintojen vaikutuspolkuja sekä valmisteltuja valinta-aihioita (liite 2). Keskeisiä vaikutuspolkuja ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä ekosysteemejä luova T&K-rahoitus, talouskasvua synnyttävä kansallinen yhteistyö sekä kansainvälinen yhteistyö ja vaikuttaminen. Pääsihteerin alustuksen jälkeen läsnä olleet kansanedustajat käyttivät eduskuntaryhmien puheenvuorot. Kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän puolesta puheenvuoron käytti ministeri Essayah.

Puheenvuoroissa pidettiin valintojen tekemistä tärkeänä ja todettiin, että tutkimus- ja innovaationeuvoston työlle on parlamentaarinen tuki. Se tuo jatkuvuutta ja luotettavuutta TKI-politiikkaan. Todettiin, että tutkimus- ja innovaationeuvoston työskentely on jatkunut viime vaalikaudella toimineiden parlamentaaristen TKI-työryhmien työn sekä valtion T&K-toiminnan rahoituksen käytön monivuotisen suunnitelman viitoittamalla tiellä kohti konkretiaa. Painotettiin, että liian yksityiskohtaisia valintoja ei tule tehdä ylätasolta, ja että valinnoissa on noudatettava toimiala- ja teknologianeutraaliutta. Tältä osin katsottiin yleisesti, että valmisteltujen valinta-aihioiden tarkkuus on oikealla tasolla. Keskeisinä tavoitteina pidettiin tuottavuutta, kilpailukykyä, kasvua, hyvinvointia ja yhteiskunnallisten haasteiden ratkaisua. Valintojen yhteydessä on avattava

miksi niitä tehdään ja mitä ulkoisvaikutuksia ja hyötyjä tavoitellaan. Valintojen tavoitteelliseen sanoittamiseen, ohjaavuuteen, jalkauttamiseen ja toimeenpanoon toivottiin kiinnitettävän huomiota. Pidettiin tärkeänä, että valinnat ohjaavat mm. T&K-lisärahoituksen kohdentamista. Myös yritysten panostuksia ja vipuvaikutuksen aikaansaamista korostettiin. Esiin tuotiin toive siitä, että tutkimus- ja innovaationeuvosto tarkastelisi tulevaisuudessa T&K-lisärahoituksen ohella TKI-järjestelmän muuta kehittämistä.

Eri puheenvuoroissa korostettiin vaihtelevasti muun muassa:

- vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta,
- julkiset interventiot perustelevien ulkoisvaikutusten tunnistamista,
- perustutkimuksen ja korkeakoulutuksen perusrahoitusta,
- investointien houkuttelua,
- elinkeinoelämän kanssa tehtävää yhteistyötä,
- kasvu- ja pk-yritysten riskinottoa sekä pk-yritysten merkitystä,
- korkean jalostusarvon tuotteita ja palveluita,
- kokonaisturvallisuutta, strategista riippumattomuutta, huoltovarmuutta ja puolustusteollisuutta,
- monialaisuutta, luovia aloja sekä yhteiskunta- ja humanistisia tieteitä,
- tutkija- ja yrityslähtöisyyttä sekä tieteen vapautta.

Valinnoille tärkeistä TKI-toiminnan teemoista nostettiin esiin esimerkiksi:

- kvantti-, siru- ja 6G-teknologiat,
- puolustus,
- resilienssi,
- avaruus,
- energia ja puhdas siirtymä,
- kiertotalous, biotalous ja uusiutuvat luonnonvarat,
- ruoka ja elintarvikkeet,
- reilu ekologinen siirtymä, ekologinen jälleenrakennus,
- osaaminen,
- hyvinvointi, mielenterveys ja lääkekehitys.

Terveyttä ja hyvinvointia koskevan valinta-aiheen osalta nostettiin esiin kysymys Suomen kilpailukykyä esim. Tanskaan verrattuna, ja toivottiin valinnan tarkentamista erikoistumisen ja profiloitumisen näkökulmasta. Ennaltaehkäisy näkökulmaa kannatettiin. Datan hyödyntämisen osalta nostettiin esiin tarve ratkoa tietosuojakysymykset. TKI-toiminnan riskinottoa lisäämistä koskevaan valinta-aiheeseen toivottiin lisää konkretiaa.

Muiden politiikka-alueiden merkitystä TKI-politiikalle ja valintojen toimeenpanolle korostettiin. Esiin nostettiin erityisesti koulutuspolitiikka sekä osaajien saatavuus ja houkuttelu. Pidettiin tärkeänä, että myös tällä alueella asiaa lähestyttäisiin parlamentaarisen ja monivaalikautisen työn kautta. Samoin pidettiin tärkeänä, että TKI-politiikassa katsetta suunnattaisiin myös vuoden 2030 jälkeiseen aikaan ja siihen mitä tavoitellaan 4 % tavoitteen jälkeen.

Eduskuntaryhmien puheenvuorojen jälkeen käydyssä keskustelussa korostettiin

- osaamistason noston ja koulutuksen merkitystä,
- osaajien houkuttelun kannalta tärkeän TKI-ekosysteemin kilpailukykyä,
- sisäisten esteiden purkua,
- vakaan yhteiskunnan ja osaajien saatavuuden merkitystä investointien houkuttelulle sekä

- yhteiskunnallisten ja humanististen alojen roolia luonnontieteiden, matematiikan sekä tekniikan ja teknologian alojen rinnalla.

Keskustelussa nostettiin esiin valintojen käyttäminen vipuvartena osaamistason nostolle. TKI-panostusten tulosten ja tuottavuuskehityksen kannalta tärkeänä pidettiin skaalaamista tutkimuksen ja kaupallistamisen jälkeen. Murrosteknologioiden huomautettiin olevan mahdollistava tekijä, joka ei liity vain puolustukseen ja kaksoiskäyttöön.

Puheenjohtaja totesi, että osajat ovat keskeinen 4 %:n tavoitteen saavuttamisen edellytys. Tähän liittyen on aloitettu korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiotyö, jossa katsotaan tulevaisuuteen vuoteen 2040 asti. Keskustelussa puheenjohtaja välitti myös pääministerin terveiset ja sitoutumisen TKI-panostuksiin, sekä kiitti viime vaalikaudella tehdystä parlamentaarista työstä.

Lopuksi puheenjohtaja kiitti kaikkia keskustelusta ja päätti kokouksen klo 11.39.

Liitteet

Liite 1: Kansalliset TKI-politiikan ja -toiminnan strategiset valinnat: Lausuntokierroksen 26.2.–10.3.2025 aineisto

Liite 2: Esitysmateriaali kansallisista TKI-politiikan ja -toiminnan strategisista valinnoista